

uzvediba.lv

VEBINĀRS

Sensorā uzvedība REDZE

16:00 - 17:30

Līga Bērziņa

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

WHICH IS CORRECT?

- <https://themindsjournal.com/what-level-is-your-ocd-mind-game/>

Redze

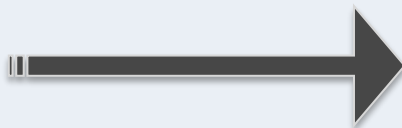
Oža

Garša

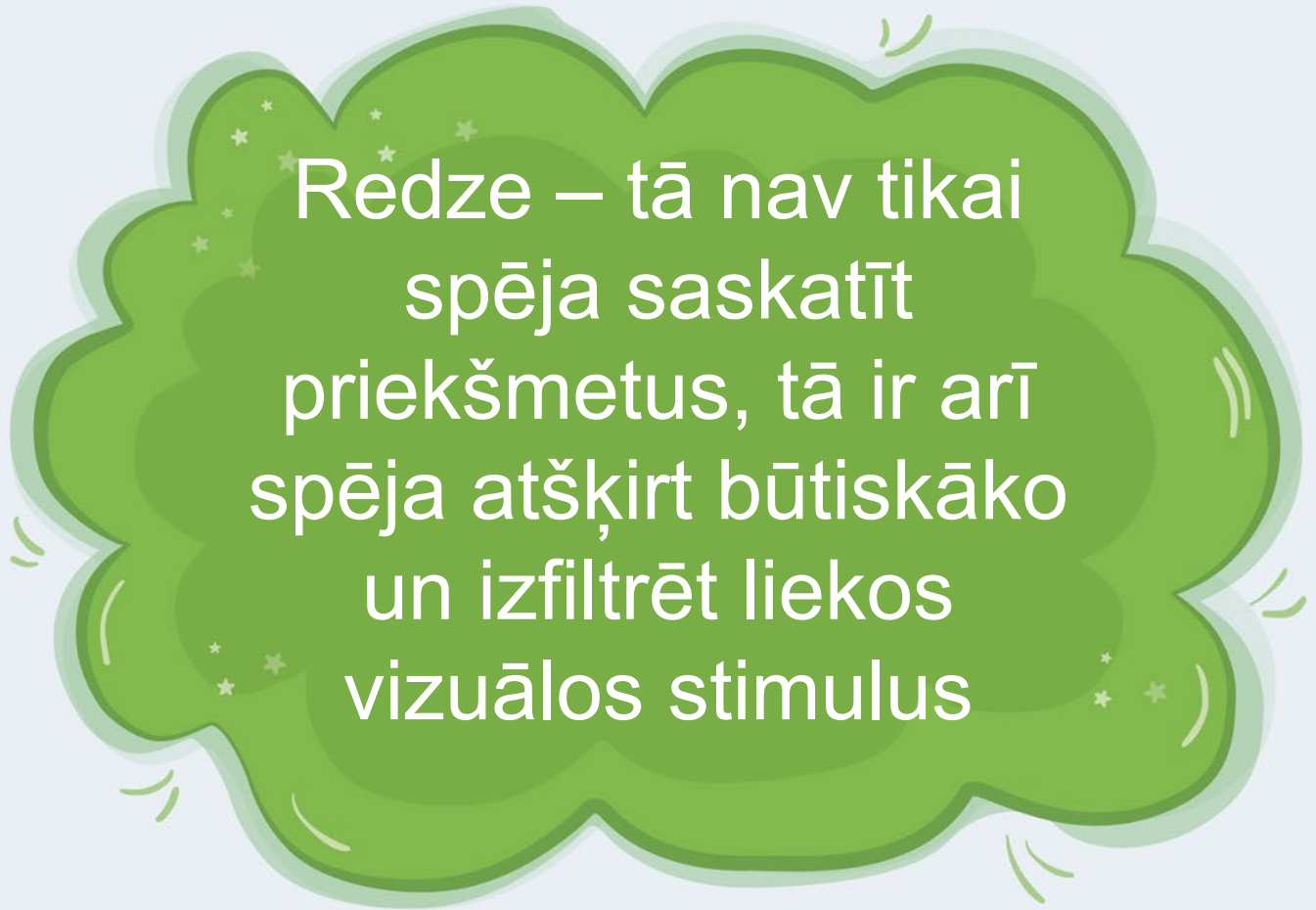
Dzirde

Tauste

Kustība

APKĀRTĒJĀ
PASAULE

Redze – tā nav tikai
spēja saskatīt
priekšmetus, tā ir arī
spēja atšķirt būtiskāko
un izfiltrēt liekos
vizuālos stimulus

Mūsu vizuālās vajadzības

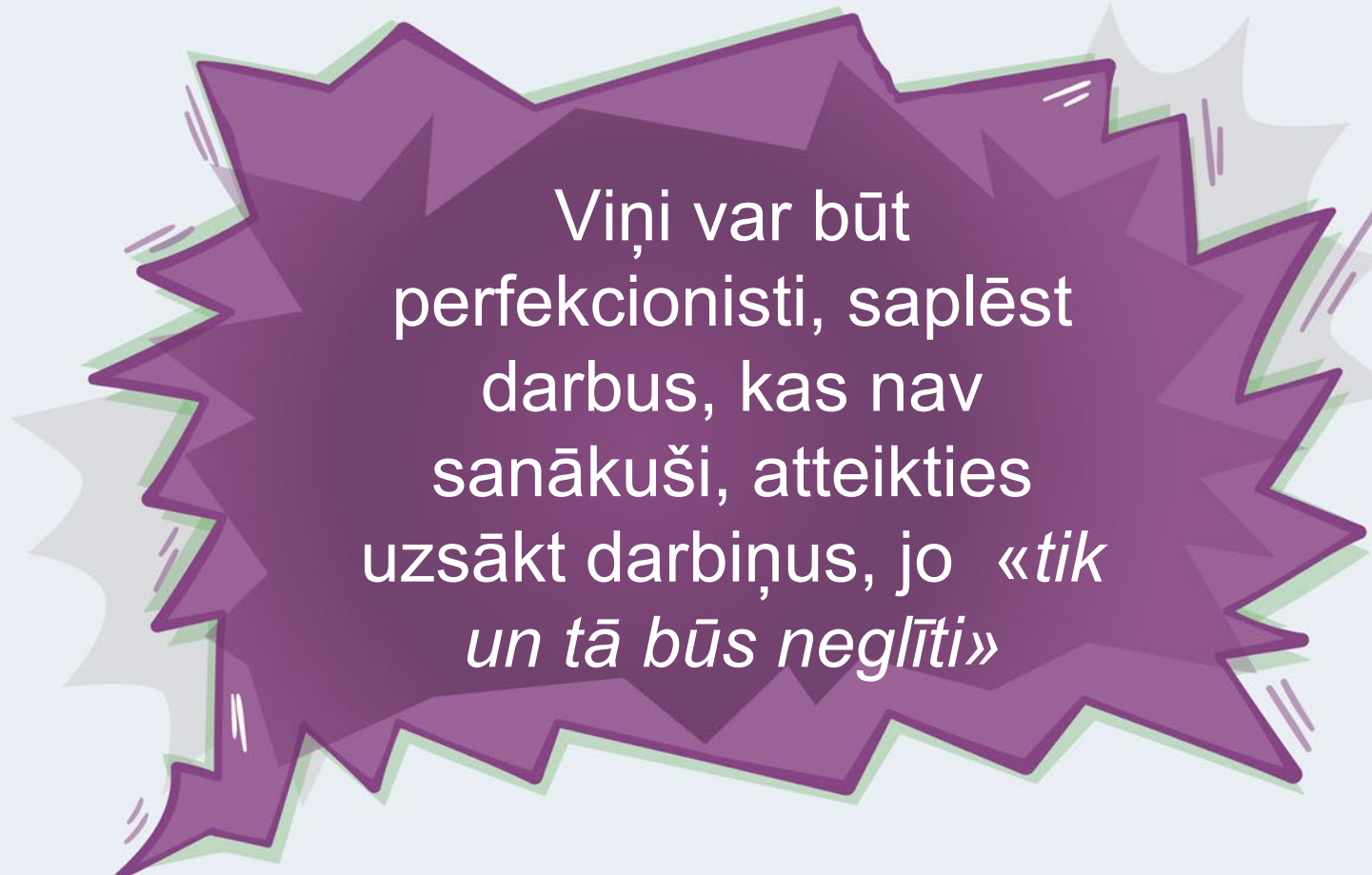

Vizuālās vajadzības

- Cilvēkiem ar paaugstinātu vizuālo uztveri dažādi vizuālie kairinājumi var viegli novērst uzmanību

Viņi var būt
perfekcionisti, saplēst
darbus, kas nav
sanākuši, atteikties
uzsākt darbiņus, jo *«tik
un tā būs neglīti»*

- Vieglāk un patīkamāk ir raudzīties uz detaļām, nevis uz kopainu.

half drawing by my-ugly-duckling on Devi...
deviantart.com

- Izkropļota redzes uztvere: spilgta, spoža gaisma var radīt sajūtu, ka priekšmeti lēkā apkārt;
- Tēli var būt fragmentēti;

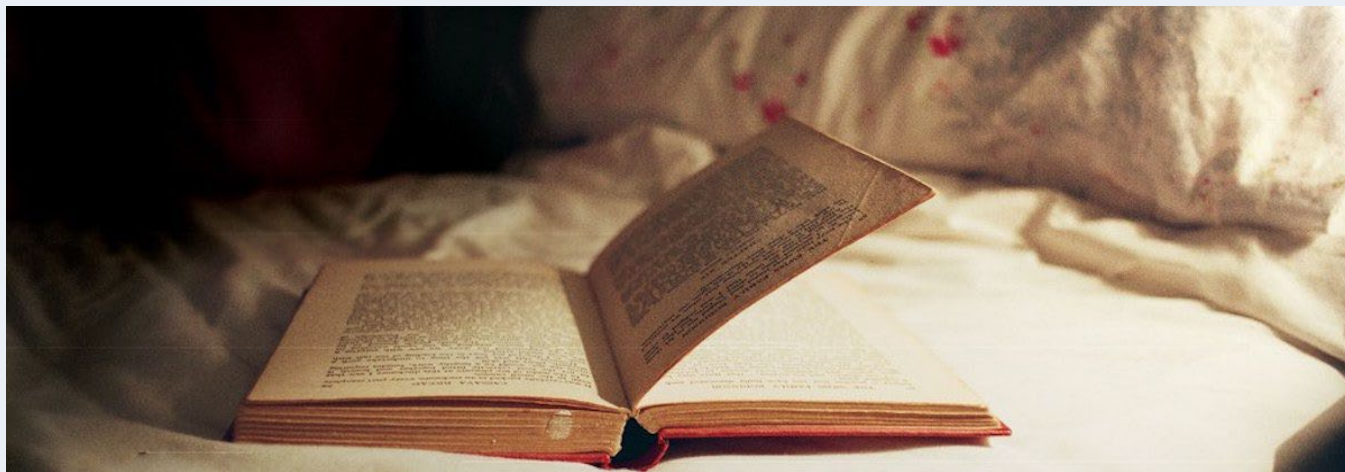
Spilgti un kustīgi objekti

- Ir bērni, kuri var būt apsēsti ar spilgtiem un kustīgiem objektiem
- Te vajag salikt visādus gifus

Kontrastani teksti

- Grāmatu lasīšana var sagādāt galvassāpes

Viņi var meklēt veidus, kā norobežot vizuālos stimulus

- Uzstāt uz saulesbrillēm
- Kapucēm
- Viņi var bieži berzēt acis
- Likt matus priekšā acīm
- Uzstāt uz cepurēm
- Sēdēšana zem galda, skapīšos

Lampas

Multi-Sensory Rooms
mikeayresdesign.co.uk

Gatwick becomes first UK airport to open senso...
internationalairportreview.com

Foto: kā izskatās, iespējams, stilīgākā kl...
skaties.lv

Atspīdumi

Peldbaseins :: Siguldas Sporta Centrs
siguldassports.lv

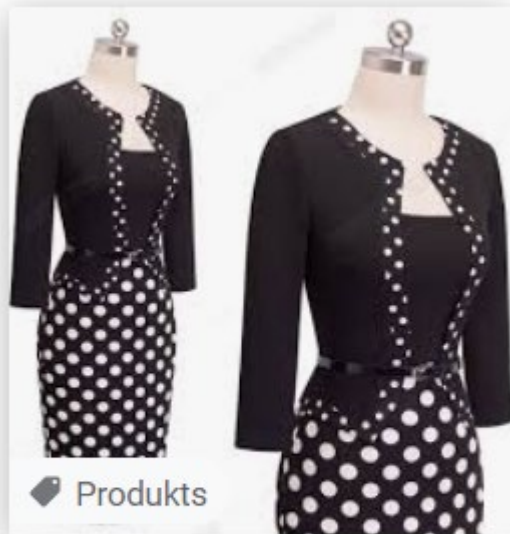

alamy stock photo

AP050Y2
www.alamy.com

Raibi raksti

Produkts

Pirkt Gadījuma melnā un b...
teatree.lv · [Noliktavā](#)

Produkts

Raiba kleita cena | 220.lv
mobile.220.lv · [Noliktavā](#)

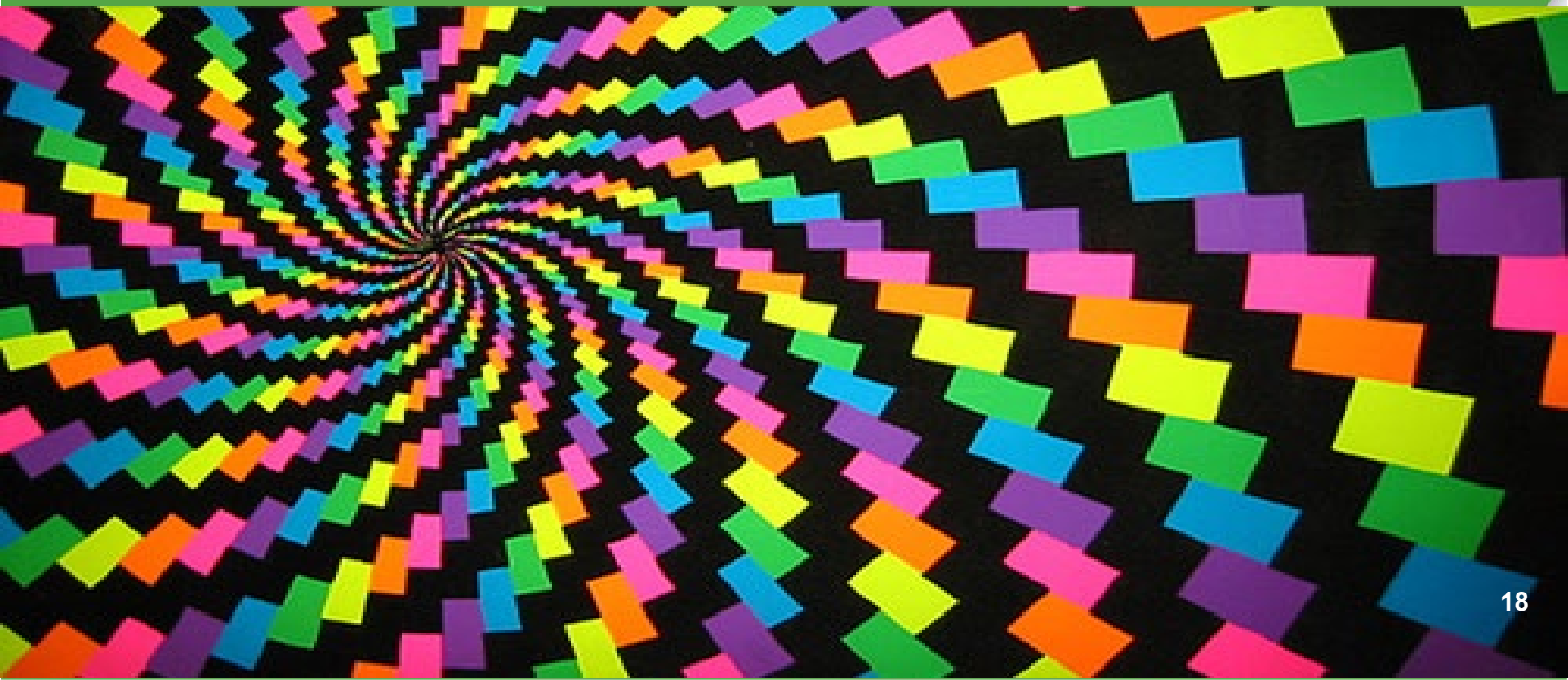

Sieviešu žaketes un ja
vaide.com

Apģērbu veikals KOKOS
kokoshop.eu

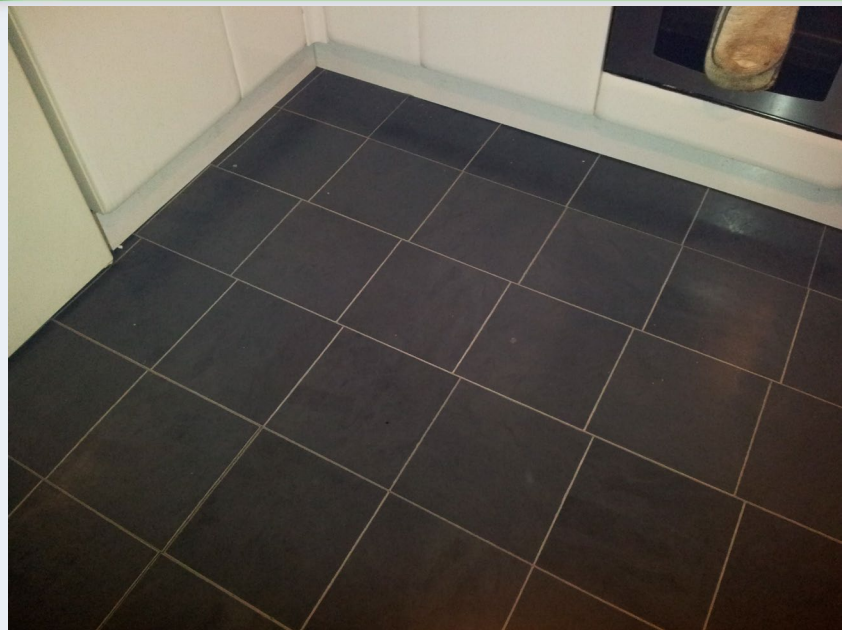
Spilgtas krāsas un laukumi

- Tendence ievērot detaļas

Detaļas

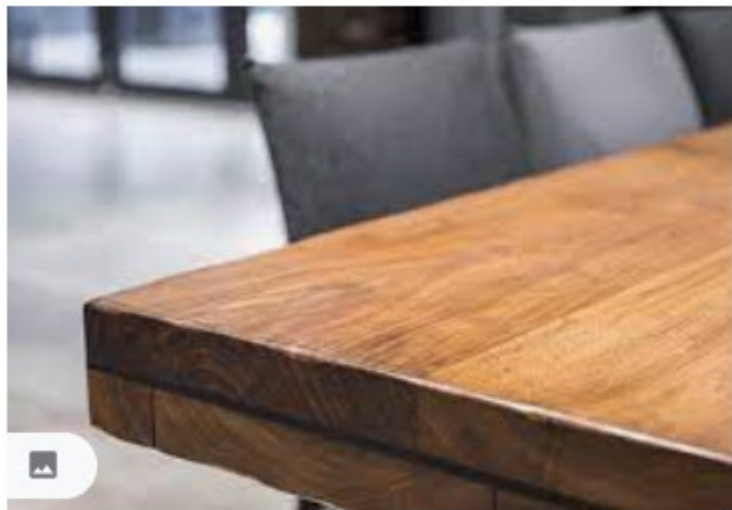

<http://www.kickvick.com/perfectionists-nightmare/>

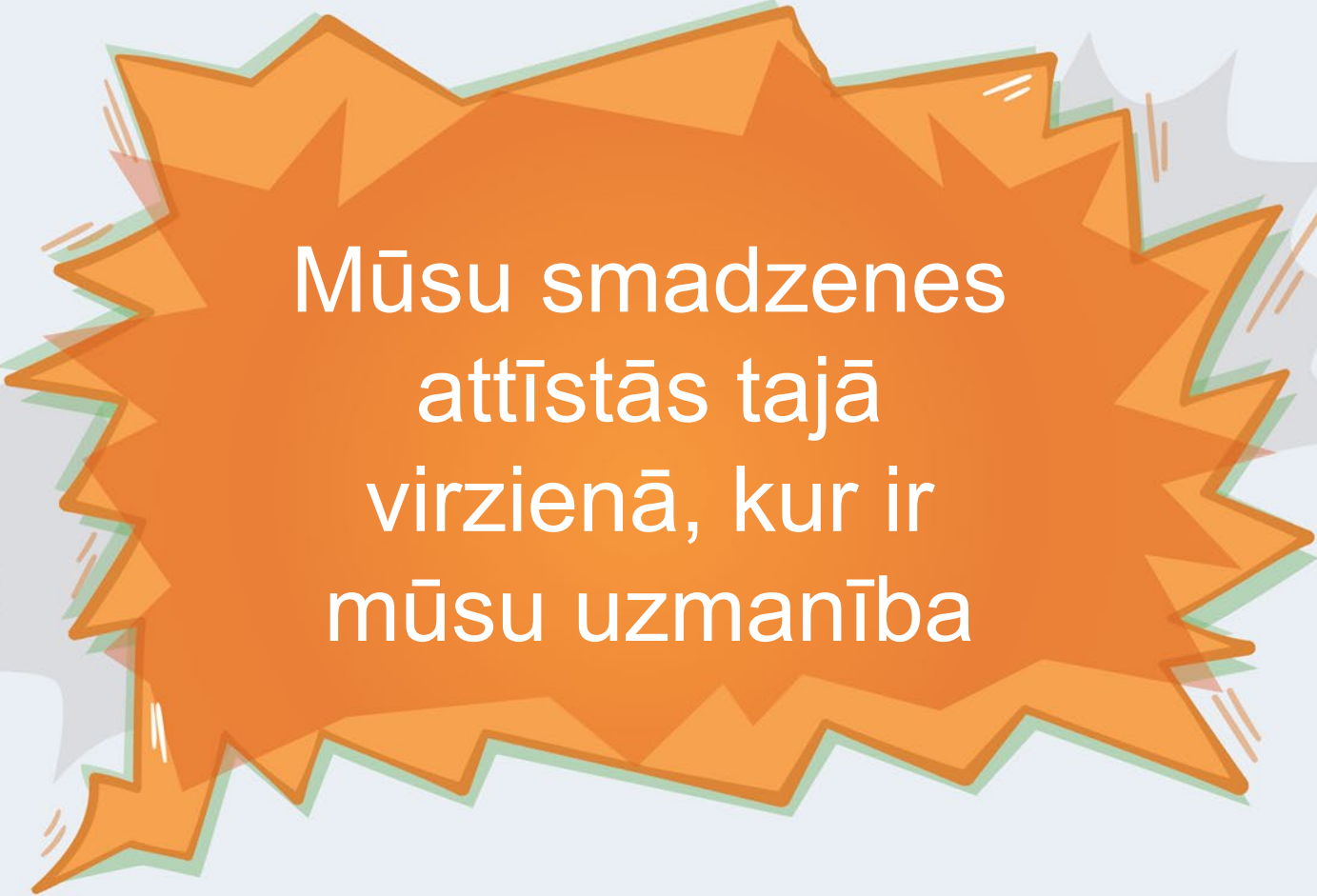
Slikta dziļuma uztvere

Closeup Of A Luxurious Table Corner Sto...
istockphoto.com

Fun Ball Games for Preschoolers
verywellfamily.com

A large, multi-layered orange starburst or explosion shape with a green outline, serving as a background for the text.

Mūsu smadzenes
attīstās tajā
virzienā, kur ir
mūsu uzmanība

Paaugstināts redzes jutīgums – Ko darīt?

- Samazināt fluorescējošas / mirgojošas / raustīgas gaismas.
- Nēsāt saulesbrilles.
- Izmantot aptumšojošos aizkarus.
- Izveidot darba telpu ar augstām sienām vai nožogojumu, kas norobežo no traucējošiem stimuliem.
- Novērst liekus atspīdumus, gaismas, nepieciešamības gadījumā gaismu izslēgt
- Piemeklēt īpašu vietu klasē, kur vizuālie kairinājumi netraucē

Organizēt vidi, liekot mantas kastēs vai atvilktnēs

- Izvairīties no košām sienām, raibas gultasveļas utt.

How to Organize a Playroom in 5 Easy...
pinterest.com

Pazemināts redzes jutīgums

Hiposensitīvi

- Grūtības ar bumbu spēlēm
- Uzgrūšanās cilvēkiem un citiem kustīgiem objektiem
- Nespēja šķērsot ielu, ja mašīnas brauc
- Uzgrūšanās priekšmetiem, ieskriešana stenderēs utt.
- Vēlēšanas klikšķināt gaismas slēdzi;
- Grūti koncentrēties uz detaļām vai redzēt bildi kopā;

Pazemināts redzes jutīgums

- Priekšmeti šķiet diezgan tumši vai ir grūti uztvert kādas to pazīmes;

How to Lighten a Dark Room | Dark roo...
pinterest.com

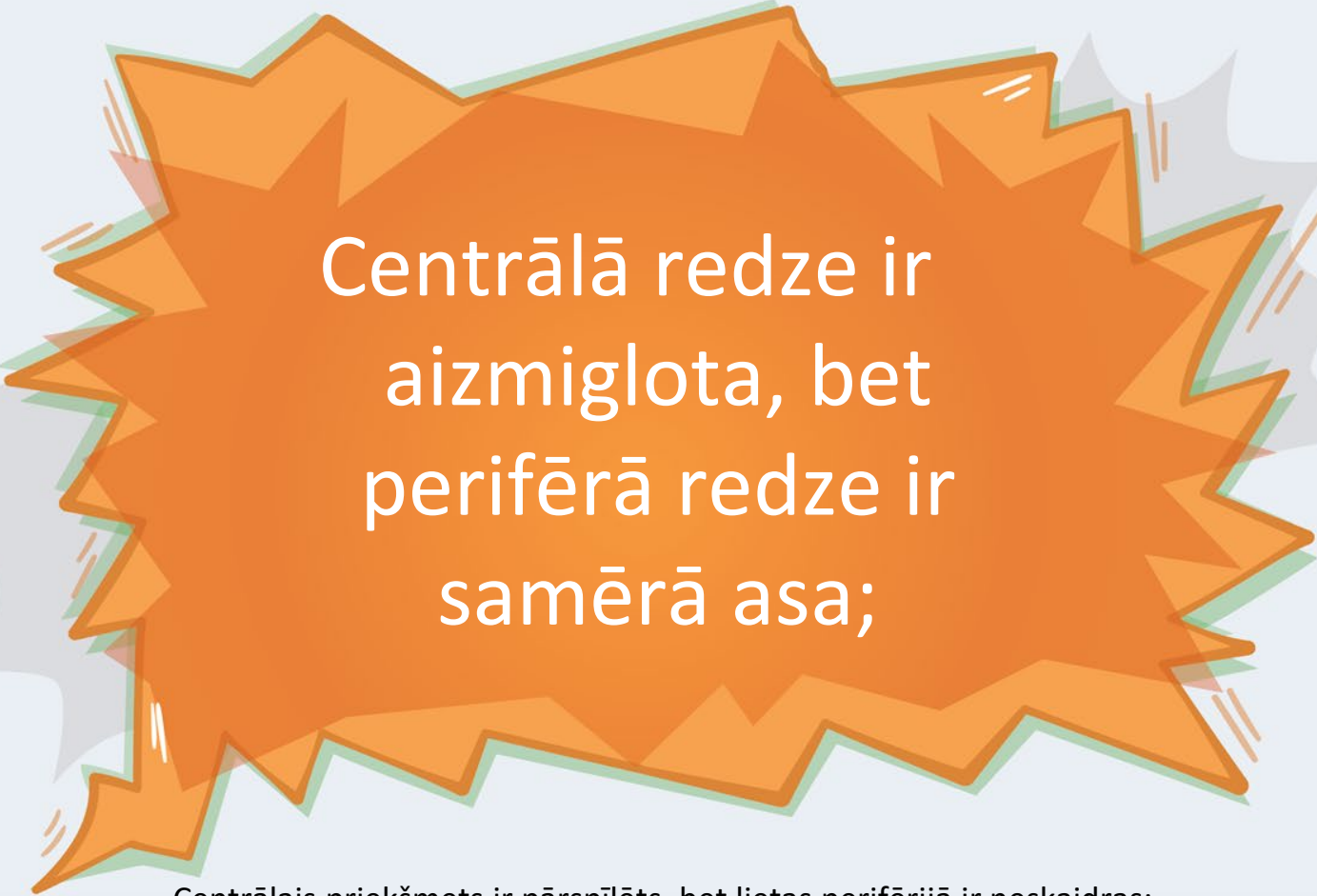
Pastiprināta interese par un spēlēšanās ar spilgtiem objektiem, lukturīšiem, spoguļiem

Listen Up! Day 1: Face-to-Face | Onl...
wnycstudios.org

249 Flashlight Face Phot...
gettyimages.com

Centrālā redze ir
aizmiglota, bet
perifērā redze ir
samērā asa;

Centrālais priekšmets ir pārspīlēts, bet lietas perifērijā ir neskaidras;

- Vāja dziļuma uztvere, kas var radīt problēmas ar mešanu un ķeršanu, kā arī kustību neveiklību;
- Slikta orientēšanās telpā

Movement and play ideas for toddler...
raisingchildren.net.au

Rokas sejās

Palīdzības iespējas:

Paplašiniet vizuālā atbalsta izmantošanu:

- Vizualizējiet nodarbību sarakstu
- Vizualizējiet uzvedības noteikumus
- Vizualizējiet dienas plānu
- Vizualizējiet stundas norisi
- Izmantojiet īpašas krāsas papīru, eksperimentējiet ar toņiem, līnijām, attālumiem

DARBS GRUPĀS

IZSKATĀS

- VISI STRĀDĀ
- VISI SADARBOJĀS
- VISI IR IZPALĪDZĪGI
- NEVIENS NEIET ĀRĀ NO KLASES (JA NAV ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀ)

IZKLAUSĀS

- RUNĀJAM MIERĪGI UN KLUSI
- RUNĀJAM PAR UZDEVUMU
- NEBLAUVĀM

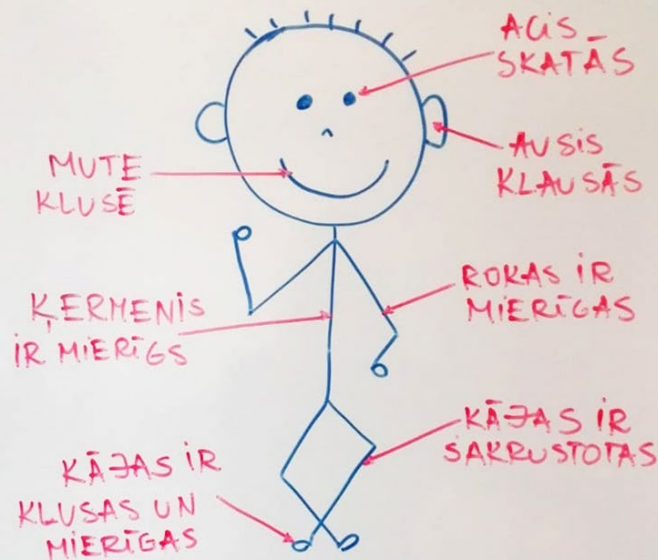
TAUS DARBS

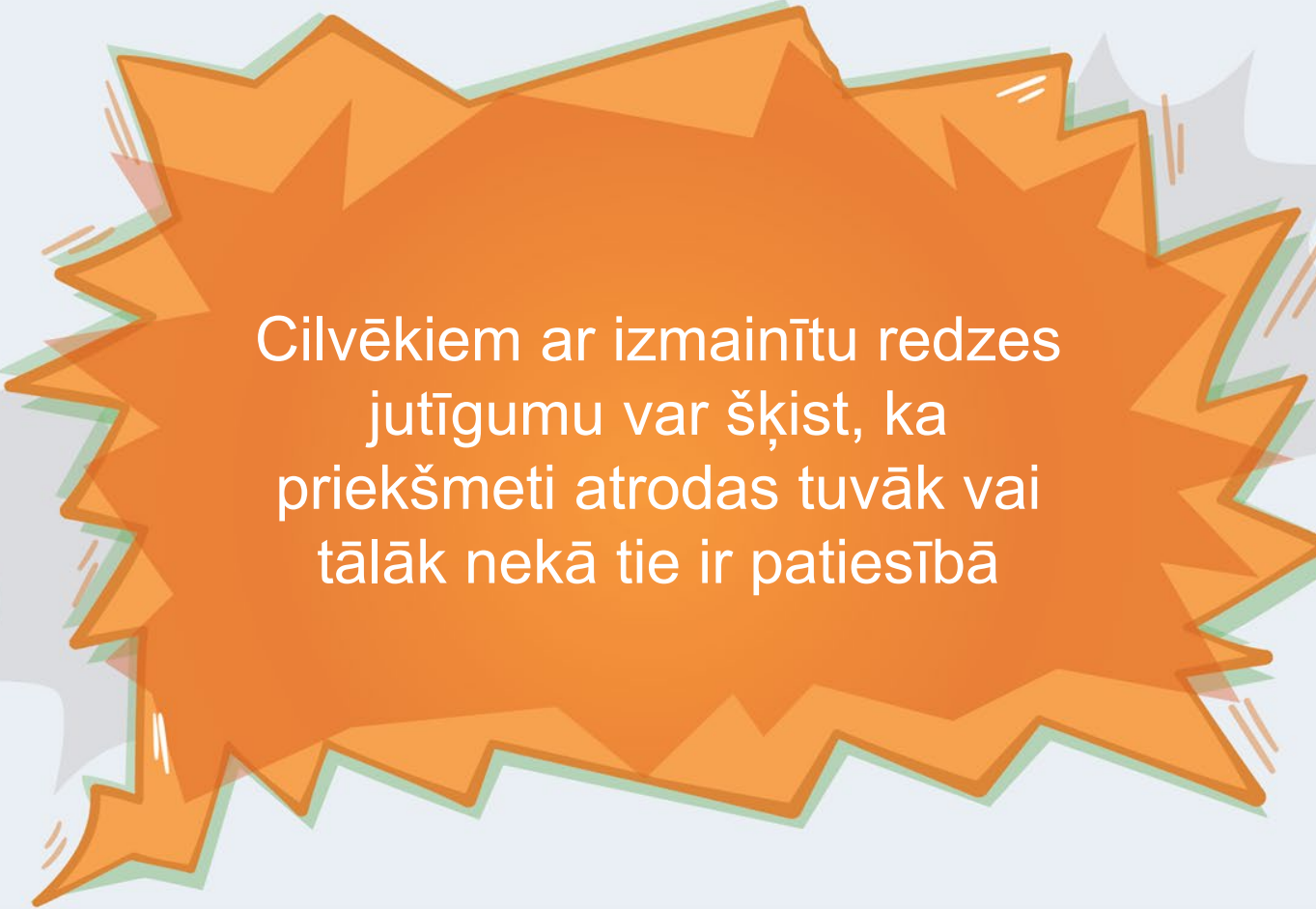
- PILDĪT UZDEVUMU
- SADARBOTIES
- KLAUSĪTIES
- MĀCĪTIES
- STRĀDĀT SAVĀ VIETĀ

SKOLOTĀJAS DARBS

- ATBILDĒT UZ ĪPAŠĀJUMIEM
- IEMĀCĪT KO ĪPAŠU
- PALĪDZĒT
- KLAUSĪTIES UN MĀCĪTIES NO ĪPŠA!

KĀ KLAUSĪTIES?

Cilvēkiem ar izmainītu redzes
jutīgumu var šķist, ka
priekšmeti atrodas tuvāk vai
tālāk nekā tie ir patiesībā

- Spēlēt slēpšanās spēles
- Slēpt priekšmetus kolektīvā
- Došanās medībās priekšmetu meklēšanā
- Spēles, kas palīdz fokusēties

Lukturīšu spēle

- Viens bērns spīdina lukturīti uz sienas, otram stars ir jānovieto tieši uz viņa

Amazon.Com: JOYIN Glow Sticks
Bulk

Spēles tumsā

https://www.amazon.de/-/en/Quercetti-1805-Brite-Illuminated-Plug/dp/B07HHG1VJ1/ref=sr_1_1?dchild=1&keywords=peg+brite&qid=1618065440&sr=8-1

Kodēšanas spēles

- Uzmanības spēles

<https://www.amazon.com/Quercetti-1015-Rami-Code/dp/B07D3TDJJ4>

Galda spēles uzmanībai

- Kuģu spēle
- Speedy roll
- Cercassone
- Illusion
- Speedy clours
- Uno

Speedy Roll – Brain Ga...
brain-games.lv · Noliktavā

Jūsu idejas

- Krāsošana ar vatēm,
- Krāsošana uz papīra dvieļa, tualetes papīru utt.

<https://www.giftofcuriosity.com/watch/color-painting-on-paper-towels/>

<http://www.bubblegumsass.com/?p=10774>

Paint
with
Toilet Paper Rolls

<https://www.youtube.com/watch?v=8zA1O1byl2A>

<https://teachpreschool.org/2013/09/24/building-fine-motor-skills-with-cotton-ball-painting/>

Jūsu idejas

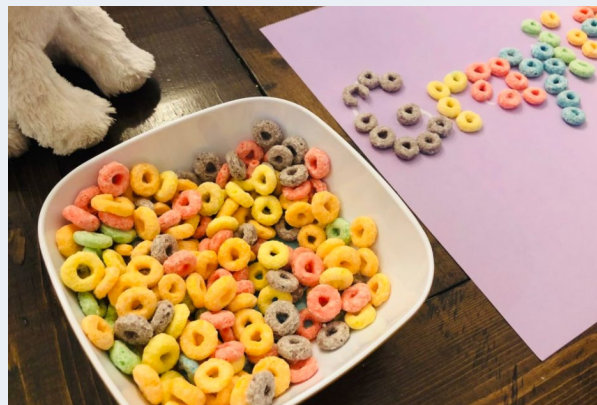
- Mandalas no lēcām, pupiņām, kukurūzas u.tml.

<https://stitchplayinaz.com/2020/03/20/mandala-with-beans/>

<https://buggyandbuddy.com/heart-themed-fine-motor-skill-activity/>

<https://www.glitteronadime.com/fine-motor-activities-using-fruit-loops/>

Jūsu ierosinātās idejas

- Želatīnā salikt mantiņas, ko ar knaiblītēm vilkt ārā (masu arī var ielikt maisiņā)
- Hidrogela bumbiņas

<https://tinkerlab.com/play-gelatin-150-screen-free-activities-kids/>

Rotaļas ar ledu

- <https://happytoddlerplaytime.com/12-creative-easy-ways-to-play-with-ice>

Uzmanības aktivitātes

- Spiegu spēles – daļēji noslēpjam priekšmetus, kurš pirmais atrod, tas apsēžas
- Spēles, kur priekšmeti jākārtot pēc lieluma, pēc krāsām
- Atrodi 5 sarkanus priekšmetus telpā
- Krāsošana ar īpaši košām krāsām
- «Kārtainie plastilīni»

Aktivitātes ar gaismām

- Ēnu teātri uz sienām ar pirkstiem
- Izgaismotas kastes
- Pašgatavotas gaismas kastes
- Galvas lukturīši un pastaigas ārā
- Vigvami no krēsliem un eglīšu virtenes
- Lukturīši zem spilvena
- Diskobumba un ballīte
- Tumšā istabā cilvēki klusi pārvietojas un tad vadītājs mēģina uzminēt, kur kas ir un ieslēdz lukturīti
- Aklās visticīņas
- Nodzēst gaismu un mētāt vai ripināt gaismas bumbu

Uzmanībai

- Atmiņas spēles. Arī Mācīties.Draudzēties.Spēlēties atmiņas spēle
- Uzpirksteņu spēle
- Kuru roku gribi
- Akmentiņš lec
- Burvju triki
- Krāsu proporciju spēles
- Dobble, Set, Uno
- Zīmēšana un vārdu minēšana – Alias, Skiču drudzis
- Puzzles
- Pamani, kas mainījies
- Palielināmais stikls

Iztēles spēles

- Pēc kā izskatās kurš mākonis?
- Kā izskatās ēnas? Nekāp uz manas ēnas
- Emociju spēles, asociāciju spēles – Jūtas. Sajūtas. Emocijas
- Mācīties. Draudzēties. Spēlēties – kas notiek attēlā un kāpēc?

Dzīvnieku ēnas no rokā...
fenikssfun.com

Clouds - Imagination foto (9593...
nl.fanpop.com

Zīmēšanas spēles

- Zīmēšanas diktāti
- Pašportreti, pašportreti uz spoguļa, sēdiet pretī un zīmējiet viens otra seju
- Seju apkrāsošana
- Aprakstiet priekšmetu, nenosaucot to vārdā
- Gleznot uz pārtikas plēves aizmugurē nolikto priekšmetu vai attēlu

Palīdzības iespējas:

Paplašiniet vizuālā atbalsta izmantošanu:

- Vizualizējiet nodarbību sarakstu
- Vizualizējiet uzvedības noteikumus
- Vizualizējiet dienas plānu
- Vizualizējiet stundas norisi
- Izmantojiet īpašas krāsas papīru, eksperimentējiet ar toņiem, līnijām, attālumiem

uzvediba.lv

VEBINĀRS

Uzvedības problēmu
cēloņsakarību meklējumos
Sensorā uzvedība

Jautājumi un atbildes

Literatūras avoti:

- Koscinski, Cara. The Special Needs SCHOOL Survival Guide: Handbook for Autism, Sensory Processing Disorder, ADHD, Learning Disabilities, & More! ★
- Sher, Barbara. Everyday Games for Sensory Processing Disorder: 100 Playful Activities to Empower Children with Sensory Differences Althea Press. ★
- Strategies
- Walls, Scott. Oppositional, defiant & Disruptive Children and Adolescents: Non-Medication Approaches for the Most Challenging ODD Behaviors . PESI Publishing & Media. Kindle Edition.
- The Senses . Design Beyond Vision. Princeton Architectural Press.

Paldies!

www.uzvediba.lv
info@uzvediba.lv